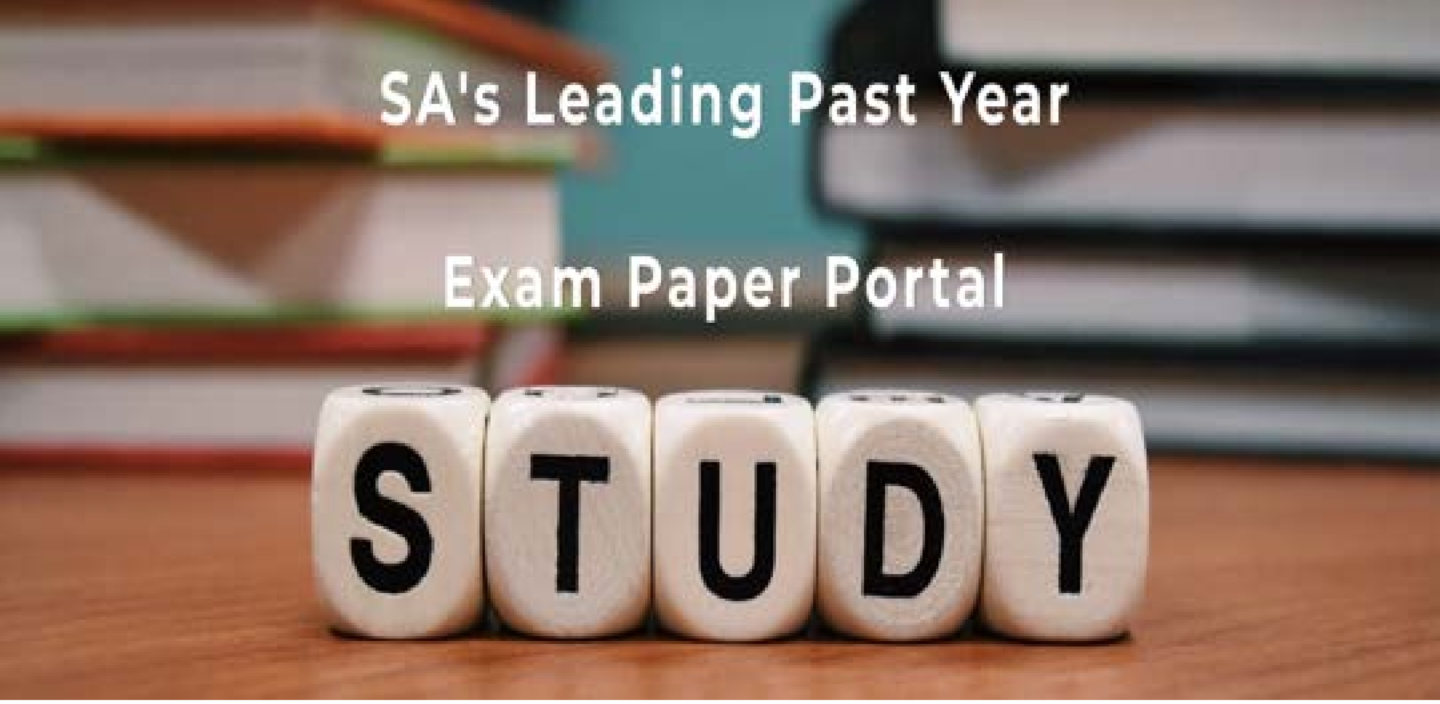

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies ☺

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

GESKIEDENIS V1

NOVEMBER 2011

MOONTLIKE ANTWOORDE

PUNTE: 150

Hierdie memorandum bestaan uit 30 bladsye.

Kopiereg voorbehou

1. BRONGEBASEERDE VRAE

1.1 Die volgende Leeruitkomste en Assesseringstandaarde sal in hierdie vraestel geassesseer word:

LEERUITKOMSTE	ASSESSERINGSTANDAARDE LEERDERS KAN DIE VOLGENDE DOEN:
Leeruitkoms 1 **(Geskiedkundige ondersoek)**	1. Formuleer vrae om begrippe vir ondersoek binne die konteks van dit wat bestudeer word, te ontleed. **(Nie vir eksamendoeleindes nie.)** 2. Verkry toegang tot 'n verskeidenheid toepaslike inligtingsbronne om ondersoek te doen. **(Nie vir eksamendoeleindes nie.)** 3. Interpreteer en evalueer inligting en data uit die bronne. 4. Bestudeer inligtingsbronne en evalueer die nut van die bronne vir die taak, met inbegrip van stereotipes, subjektiwiteit en gapings in die beskikbare getuienis.
Leeruitkoms 2 **(Geskiedkundige begrippe)**	1. Ontleed geskiedkundige begrippe as maatskaplike boustene. 2. Ondersoek en verduidelik die dinamika van veranderende magsverhoudinge binne die samelewings wat bestudeer word. 3. Vergelyk en kontrasteer die interpretasies en sieninge van gebeure, mense se optrede en veranderings om sodoende onafhanklike gevolgtrekkings te maak oor die optrede of gebeure.
Leeruitkoms 3 **(Vertolking van kennis en kommunikasie)**	1. Identifiseer wanneer 'n interpretasie van statistiek omstrede kan wees en ondersoek die gevolgtrekkings wat uit die data blyk krities. 2. Voeg inligting saam om 'n oorspronklike argument saam te stel met behulp van bewyse uit bronne om die argument te steun. 3. Handhaaf en verdedig 'n samehangende en gebalanseerde argument met behulp van getuienis wat verskaf word en onafhanklik verkry word. 4. Dra kennis en begrip op verskillende maniere oor, insluitend besprekings (geskrewe en mondelings) debat, skep van 'n historiese skryfstuk deur die gebruik van verskillende genres, navorsingsopdragte, visuele voorstellings en mondelinge aanbiedings.

1.2 Die volgende vlakke vrae word gebruik om brongebaseerde vrae te assesseer:

VLAKKE VAN BRONGEBASEERDE VRAE	
VLAK 1 (V1)	• Onttrek toepaslike inligting en data uit die bronne. • Organiseer die inligting logies. • Verduidelik geskiedkundige begrippe.
VLAK 2 (V2)	• Kategoriseer geskikte of toepaslike inligtingsbronne wat verskaf word om die vrae wat geopper word, te beantwoord. • Ontleed die inligting en data wat uit 'n verskeidenheid bronne versamel is. • Evalueer die inligtingsbronne wat verskaf word om te besluit of die bronne geskik is vir die taak.
VLAK 3 (V3)	• Interpreteer en evalueer inligting en data uit die bronne. • Ondersoek inligtingsbronne en evalueer die nut van die bronne vir die taak, met inagneming van stereotipes, subjektiwiteit en gapings in die beskikbare getuienis. • Ontleed geskiedkundige voorstellings as maatskaplike konstruksies. • Ondersoek en verduidelik die dinamiek van veranderende magsverhoudings binne die aspekte van samelewings wat bestudeer word. • Vergelyk en kontrasteer interpretasies en sienings van mense se optrede of gebeure en veranderings om onafhanklike gevolgtrekkings te maak oor die optrede of gebeure. • Identifiseer wanneer 'n interpretasie van statistieke dalk omstrede kan wees en ondersoek die gevolgtrekkings wat uit die data blyk krities.

1.3 Die volgende tabel dui aan hoe brongebaseerde vrae geassesseer word:

- By die nasien van alle brongebaseerde vrae moet krediet gegee word vir enige ander geldige en toepaslike standpunte, argumente, bewyse of voorbeelde.
- By die toekenning van punte moet aandag gegee word in hoe 'n mate daar aan die vereistes van die vraag voldoen is.
- By die nasienriglyne word die vereistes van die vraag (vaardighede waaraan aandag gegee moet word) sowel as die vlak van die vraag in kursiefgedrukte skrif aangedui.

Kopiereg voorbehou

2. UITGEBREIDE SKRYFWERK

2.1 Die uitgebreide skryfwerk fokus op een van die volgende vlakke:

VLAK VAN VRAAG
Vlak 1 • Bespreek of beskryf volgens 'n gegewe argument wat in die uitgebreide skryfwerk-vraag uiteengesit word. • Beplan en konstrueer 'n argument op grond van getuienis en gebruik die getuienis om 'n slotsom te bereik.
Vlak 2 • Voeg inligting saam om 'n oorspronklike argument te bou en gebruik getuienis om die argument te steun. • Staaf en verdedig 'n samehangende en gebalanseerde argument met getuienis. • Skryf duidelik en samehangend wanneer jy die argument saamstel.

2.2 Nasien van uitgebreide skryfwerk

- **NASIENERS MOET DAAROP LET DAT DIE INHOUD VAN DIE ANTWOORD GELEI SAL WORD DEUR DIE HANDBOEKE WAT BY 'N SPESIFIEKE SENTRUM GEBRUIK IS.**
- **KANDIDATE MAG ENIGE ANDER TOEPASLIKE INLEIDING EN/OF SAMEVATTING HÊ AS DIT WAT INGESLUIT IS BY 'N RIGLYN VIR NASIEN VAN 'N SPESIFIEKE OPSTEL.**
- **BY DIE ASSESSERING VAN DIE OOP BRONGEBASEERDE VRAE MOET KANDIDATE KREDIET KRY VIR ENIGE ANDER RELEVANTE ANTWOORD.**

Globale assessering van uitgebreide skryfwerk

Die uitgebreide skryfwerk sal holisties (globaal) geassesseer word. Hierdie benadering vereis dat die opvoeder die totale produk as 'n geheel sal bepunt sonder om die samestellende dele individueel te bepunt. Hierdie benadering moedig die leerder aan om 'n individuele mening aan te bied deur gebruik te maak van geselekteerde feitelike bewyse om 'n argument te ondersteun. Daar sal nie van die leerder verwag word om slegs "feite" neer te skryf om 'n hoë punt te behaal nie. Dit sal leerders ook ontmoedig om "modelantwoorde" voor te berei en te reproduseer sonder om die spesifieke vereistes van die vraag in ag te neem. Holistiese nasien van opstelle gee krediet vir leerders se mening, ondersteun deur bewyse. Anders as by inhoudsgebaseerde nasien, word leerders met holistiese assessering nie vir ontoereikende taalgebruik gepenaliseer nie, aangesien die klem op die volgende val:

- Die konstruksie/daarstelling van 'n argument
- Die toepaslike seleksie van feitelike bewyse om sodanige argument te ondersteun
- Die leerder se interpretasie van die vraag

Kopiereg voorbehou

Assesseringsprosedures by uitgebreide skryfwerk

1. Hou die sinopsis in gedagte wanneer die skryfwerk nagesien word.

2. Tydens die eerste deurlees van die skryfwerk moet regmerkies toegeken word vir 'n relevante inleiding (aangedui met 'n kolpunt (bullet) in die nasienriglyne), vir elke hoofmoment (aangedui met 'n kolpunt), 'n relevante slotopmerking (aangedui met 'n kolpunt), bv. 'n antwoord waar daar 5 hoofpunte is, sal daar dus 7 regmerkies wees.

3. Die volgende addisionele simbole kan ook gebruik word:

• Inleiding, hoofaspekte en slotopmerking nie behoorlik gekontekstualiseer nie	∧
• Verkeerde stelling	______
• Irrelevante stelling	ǀ ǀ ǀ ǀ
• Herhaling	**R**
• Analise	**A**√
• Interpretasie	I√

4. Die matriks

4.1 **Die gebruik van 'n analitiese matriks vir die assessering van uitgebreide skryfwerk (verwys na bl. 7)**

By die nasien van uitgebreide skryfwerk met verwysing na bl. 7, moet die gegewe kriteria in die matriks gebruik word. Beide die inhoud en die aanbieding moet in ag geneem word. 'n Punt word toegeken by die snypunt van die inhoud en aanbieding, gebaseer op die sewe vaardigheidsvlakke.

4.1.1 Met die eerste deurlees van die opstel word daar bepaal tot watter mate die hoofmomente gedek is om en die **inhoudsvlak** (op die matriks) vas te stel.

I	VLAK 4	

4.1.2 Die tweede deurlees van die skryfwerk sal die vlak (op die matriks) van die **aanbieding** bepaal.

I	VLAK 4	
A	VLAK 5	

4.1.3 Ken 'n algehele punt toe met behulp van die matriks.

I	VLAK 4	} 18-19
A	VLAK 5	

4.2 **Gebruik van holistiese rubriek vir nasien van uitgebreide skryfwerk (verwys na bl. 7)**

Die gegewe rubriek wat inhoud en aanbieding in ag neem, moet gebruik word by die nasien van uitgebreide skryfwerk.

I en A	VLAK 5	18 - 20

Kopiereg voorbehou

GRAAD 12 ANALITIESE MATRIKS VIR UITGEBREIDE SKRYFWERK: PUNTETOTAAL: 30

	VLAK 7	VLAK 6	VLAK 5	VLAK 4	VLAK 3	VLAK 2	VLAK 1
AANBIEDING **INHOUD**	Baie goed beplan en gestruktureer. Goeie sintese van inligting. Goed gebalanseerde argument is ontwikkel. Argument deurgaans volgehou en verdedig.	Goed beplan en gestruktureer. Sintese van inligting. Goed gebalanseerde oorspronklike, onafhanklike argument ontwikkel. Gebruik getuienis om die argument te ondersteun.	Goed beplan en gestruktureer. Ontwikkel duidelike argument. Oorspronklike slotsom bereik op grond van getuienis. Getuienis gebruik om argument te ondersteun. Kom tot onafhanklike slotsom. Gebruik getuienis om gevolgtrekking te ondersteun.	Argument beplan en gestruktureer. Getuienis gebruik om argument te ondersteun. Slotsom op grond van getuienis Skryfwerk gestruktureerd	Argument beplan en gestruktureer. Sommige getuienis gebruik om argument te ondersteun. Slotsom nie duidelik ondersteun deur getuienis nie.	Poging aangewend om antwoord te struktureer. Grootliks beskrywend/ poging om argument te ontwikkel.	Min sprake van analise en geskiedkundige verduideliking. Antwoord glad nie gestruktureerd nie.
VLAK 7 Vraag is ten volle beantwoord. Inhoudseleksie ten volle relevant tot gedagterigting/ argument wat gevolg is.	27-30	24-26					
VLAK 6 Vraag is beantwoord. Inhoudseleksie relevant tot gedagterigting/ argument wat gevolg is	24-26	23	21-22				
VLAK 5 Vraag grotendeels beantwoord. Inhoud toereikend en relevant.		21-22	20	18-19			
VLAK 4 Vraag herkenbaar in antwoord.Gebreke ten opsigte van inhoud/ irrelevante inhoudseleksie.			18-19	17	15-16		
VLAK 3 Inhoudseleksie hou nie altyd verband met die vraag nie. Weglatings.				15-16	14	12-13	
VLAK 2 Inhoud skraal. Vraag ontoereikend beantwoord.					12-13	11	9-10
VLAK 1 Vraag nie beantwoord nie. Inhoud ontoereikend. Heeltemal irrelevant.						9-10	0-8

Kopiereg voorbehou

GRAAD 12 HOLISTIESE MATRIKS OM UITGEBREIDE SKRYFWERK TE ASSESSEER (BV. 'N OPSTEL WAT VERWYS NA BRONNE, VERSLAG, NUUSBERIG, ENS.)

VLAK	Indien die kandidaat **alle of die meeste van die vaardighede op 'n spesifieke vlak gedemonstreer het, sal die punt relevant tot die kategorie aan hom/haar toegeken word.**
7 Uitstekend 80 – 100% 24 – 30 [Uitstekend]	Fokus deurgaans op onderwerp – demonstreer 'n logiese en samehangende progressie tot slotsom Duidelike begrip van die bronne Gebruik alle bronne of die meeste daarvan Selekteer relevante bronne Haal selektief aan Groepeer bronne (nie noodsaaklik nie, maar behoort nie 'n lys bronne neer te skryf nie) Demonstreer agtergrondkennis oor die bronne Waar van pas, word teenargumente volledig bespreek Verwys korrek na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid, beperkings van bronne Druk hom-/haarself duidelik uit Eindig met duidelike fokus op die onderwerp – neem standpunt in (m.a.w. bereik 'n onafhanklike/ oorspronklike slotsom)
6 Verdienstelik 70 – 79% 21 – 23 [Baie goed]	Wend goeie poging aan om konsekwent te fokus op onderwerp, maar argument verloor soms fokus Duidelike begrip van die bronne Gebruik alle bronne of die meeste daarvan Selekteer relevante bronne Haal selektief aan Goeie gebruik van relevante bewyse uit bronne Poog om teen-argument te oorweeg Poog om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid en beperkings van bronne Goeie uitdrukking Eindig met duidelike fokus op die onderwerp – neem standpunt in (m.a.w. bereik 'n onafhanklike/ oorspronklike slotsom)
5 Substantief 60 – 69% 18 – 20 [Goed]	Poog om te fokus op die onderwerp, maar argument het tekortkominge Begryp die meeste van die bronne Gebruik die meeste van die bronne Selekteer relevante bronne Uitdrukking goed, maar daar is foute Tekort aan diepte in oorhoofse fokus, en verwys nie na een of meer relevante bronne nie As toepaslik, poog om teenargument te oorweeg. Oppervlakkig of geen poging om 'n relevansie, vooroordeel, akkuraatheid, beperktheid van bronne te verwys nie Poog om standpunt in te neem (fokus op beperkings, ens.) om onafhanklike gevolgtrekking te maak.
4 Gemiddeld 50 – 59% 15 – 17 [Bevredigend]	Poog om op onderwerp te fokus, maar argument verloor dikwels fokus Gemiddelde begrip van die meeste van die bronne Gemiddelde gebruik van relevante getuienis uit die bronne Gemiddelde poging om teenargument te oorweeg Gemiddelde poging om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid en beperkings van bronne Uitdrukking bevredigend Wend poging aan om standpunt in te neem, maar ernstige gebrek aan skakel met res van opstel Skryfwerk mag neig om bronne te lys en fokus daaraan te haak
3 Toereikend 40 – 49% 12 – 14 [Redelik]	Geringe poging om te fokus op die onderwerp Min begrip van die bronne Sukkel om relevante inligting uit die bronne te lig Geen aanhalings nie – of oor die algemeen irrelevant Wend geringe poging aan om teenargumente te oorweeg Bronne word gelys Poog nie om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid en beperkings van bronne nie Geringe uitdrukking Geringe poging om standpunt in te neem (sukkel om tot 'n onafhanklike slotsom te kom)
2 Elementêr 30 - 39% 09 – 11 [Swak]	Kan nie op onderwerp fokus nie Kan nie relevante bronne identifiseer nie Geen aanhalings nie – of meestal irrelevant Poog glad nie om teenargument te oorweeg nie Skryfwerk bloot 'n lys van bronne Poog nie om te verwys na relevansie, vooroordeel, akkuraatheid en beperkings van bronne nie Baie swak uitdrukking Swak poging om standpunt in te neem, indien enige
1 Nie behaal nie 0 – 29% 0 – 8 [Baie swak]	Geen poging om op die onderwerp te fokus nie Maak glad nie gebruik van bronne nie Heeltemal irrelevant Skryf bron direk oor Antwoord uiters swak

Kopiereg voorbehou

VRAAG 1: HOE HET DIE KUBAANSE MISSIELKRISIS BYGEDRA TOT KOUE OORLOG SPANNING TUSSEN DIE USSR EN DIE VSA IN DIE 1960s?

1.1

1.1.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1A – V1 – LU1 (AS3)]*
- Amerika/VSA (1 x 1) (1)

1.1.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 1A – V1 – LU1 (AS3)]*
- Wou Marxistiese-Leninisme in Sentraal Amerika beskerm
- Wou die verspreiding van Kommunisme in Latyns Amerika verseker
- Voorkom die afname van Russiese aansien regdeur die wêreld
- Latyns Amerika sou Rusland (kommunisme) verwerp
- Beskerm Kuba van Amerikaanse aggressie
- Wou 'n kommunistiese belangesfeer in Latyns Amerika skep
- Dit was strategies vir Rusland om 'n missielbasis naby die VSA te he
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 1) (2)

1.1.3 *[Definisie van geskiedkundige terme uit Bron 1A – V1 – LU2 (AS1)]*
Kandidate moet die volgende aspekte in hulle antwoord insluit:

- 'n Kommunistiese ideologie gebaseer op die teorie van Marx en die praktyk van Lenin/klaslose gemeenskap
- Die filosofie is gebaseer op die manier van produksie wat deur die staat beheer is/nasionalisering
- Vryhandel en winsbejag was nie toegelaat nie/verwerping van kapitalisme
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

1.1.4 *[Evalueer eensydigheid in Bron 1A – V2 – LU1 (AS3 en 4)]*
JA dit is bevooroordeeld omdat:
- Dit net Khrushchev se siening is /Kubaanse, Amerikaanse en ander sienings is weggelaat/eensydig
- Khrushchev gee die indruk dat missiele daar is vir die bewerkstellig van vrede
- 'n Set om die kommunistiese ideologie uit te brei
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

1.1.5 *[Bekragtig die regverdiging van bewyse uit Bron 1A – V2 – LU1 (AS3 en 4); LU2 (AS2)]*
- Wou Kuba teen die VSA beskerm/ wou nie Kuba aan kapitalisme afstaan nie
- USSR wou die verspreiding van kommunisme versprei
- Om missielbasisse in Turkye en Italië as 'n teenmaatreël in te stel
- Enige ander relevante antwoord (2 x 2) (4)

1.2

1.2.1 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1B – V3 – LU1 (AS3); LU2 (AS2)]*
- Om die opbou van kernwapens in Kuba te monitor/ VSA het bedreig gevoel
- Wou informasie bekom oor die vermoë van kernwapens
- Om 'n strategie uit te werk oor hoe om te reageer wanneer 'n kernoorlog sou uitbreek
- Wou die idée wek dat Kuba en Rusland die aggressors is

Kopiereg voorbehou

- Om aan mede Amerikaners te wys dat hulle in beheer van die krisis was
- Om hulle krag en mag te toon
- Geografiese ligging van Kuba teenoor die VSA
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

1.2.2 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1A – V2 – LU1(AS3); LU2 (AS2)]*

- Wou voorkom dat missiele Kuba bereik en die VSA se stabiliteit bewys/VSA het bedreig gevoel
- Hy was suspisieus oor Russiese aktiwiteite in Kuba
- Hy wou 'n kernoorlog voorkom
- Hy wou aan die Amerikaanse publiek bewys dat hy onder beheer was van die krisis
- Die uitwerking wat hierdie missiele op die VSA sou hê/om Rusland te intimideer
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

1.3

1.3.1 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1C – V2 – LU1 (AS3)]*

- Amerika word aggressief voorgestel / wou oorlog hê / bullebak / beroof kleiner onskuldige lande/gulsigheid/boosheid
- Om voordeel te trek uit Kuba vanweë sy naburigheid
- Kuba is onbeskermd
- Kuba kan nie teen die mag van Amerika staan nie
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

1.3.2 *[Verseker die akkuraatheid van Bron 1C – V2 – LU1 (AS3 en 4); LU3 (AS2)]*

Kandidate kan of akkuraat of nie akkuraat kies en hulle antwoord met relevante bewyse ondersteun.

AKKURAAT

- Amerika is 'n supermoondheid en sal voordeel trek uit kleiner lande
- Amerika kon nie toelaat dat Kuba 'n kommunistiese land in Latyns Amerika word nie
- Amerika was bekend vir sy inmenging in huishoudelike sake van ander lande
- Bewys Amerikaanse aggressie
- Enige ander relevante antwoord

NIE AKKURAAT

- Nie 'n aggressiewe land nie
- Eensydig teenoor die VSA
- Sowjet spotprent / Russiese propaganda
- Kennedy is nie deur sy adviseurs beïnvloed nie
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

1.4 *[Vergelyking van bewyse uit Bronne 1B en 1C - V3 – LU1 (AS3 en 4); LU2 (AS3)]*

Kandidate moet die verskille tussen Bron 1B en 1C verduidelik.

BRON 1B
- Kennedy se siening – blameer Rusland
- Kennedy regverdig die VSA se betrokkenheid in die Kubaanse Missielkrisis
- Kennedy beweer dat die missiele in Kuba 'n bedreiging vir die VSA se veiligheid was
- Enige ander relevante antwoord

BRON 1C
- Sowjet spotprent
- Eensydige siening van die VSA se betrokkenheid in die Kubaanse Missielkrisis
- Wys Amerikaanse leiers op 'n negatiewe wyse met betrekking tot die Kubaanse Missielkrisis
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

1.5

1.5.1 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 1D – V3 – LU1 (AS3)]*
- Khrushchev se aansien is geskend/sy aansien is geondermyn
- Khrushchev is as leier van die USSR vervang
- Dit het Khrushchev negatief beïnvloed/verloor ondersteuning
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

1.5.2 *[Evaluering en interpretasie van bewyse uit Bron 1D – V3 – LU1 (AS3); LU3 (AS2)]*

Kandidate kan of saamstem of nie saamstem en dan hulle antwoord met relevante bewyse ondersteun.

STEM SAAM (JA)
- Griffiths beskou Khrushchev as 'n brawe leier al is hy verwerp/goeie staatsmanskap
- Griffiths noem dat Khrushchev Kubaanse onafhanklikheid wou beskerm
- Enige ander relevante antwoord

STEM NIE SAAM NIE (NEE)
- Khrushchev was nie braaf nie want hy het Sowjet missiele in Kuba afgebreek
- Khrushchev se aansien het in die USSR afgeneem
- Khrushchev het onder die druk van die VSA ingegee
- Khrushchev het nie die Sowjettroepe gemobiliseer nie
- Enige ander relevante antwoord (2 x 2) (4)

Kopiereg voorbehou

1.6 *[Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit alle Bronne- V3 – LU1 (AS3 en 4); LU2 (AS1, 2 en 3); LU3 (AS1, 2, 3 en 4)]*

Kandidate mag die volgende punte gebruik om die vraag te beantwoord:

- Kennedy het 'n belangrike rol in die missielkrisis gespeel
- Kennedy het 'n blokkade van Sowjet missiele in Kuba ingestel
- Kennedy het die verspreiding van kommunisme na Latyns Amerika voorkom/het kapitalisme aangemoedig
- Kennedy was ferm tydens samesprekings met Amerika
- Kennedy wys selfbeheersing, fermheid en staatsmanskap toe hy met die USSR gedeel het
- Beskerm die VSA/vredemaker
- Enige ander relevante antwoord

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK 1	• Gebruik bewyse op elementêre wyse, d.w.s. **toon min of geen begrip van Kennedy se rol in die Kubaanse missielkrisis** • Gebruik bewyse gedeeltelik om 'n paragraaf te skryf of kan nie 'n paragraaf skryf nie.	**Punte: 0 – 2**
VLAK 2	• Bewyse is meestal relevant en hou in 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. **toon begrip van Kennedy se rol in die Kubaanse missielkrisis** • Gebruik bewyse op 'n baie eenvoudige manier om 'n paragraaf te skryf	**Punte: 3 – 5**
VLAK 3	• Gebruik relevante bewyse bv. **demonstreer 'n deeglike begrip van Kennedy se rol in die Kubaanse missielkrisis** • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf en toon begrip van die onderwerp.	**Punte: 6 – 8**

(8)

Kopiereg voorbehou

1.7 UITGEBREIDE SKRYFSTUK

1.7.1 *[Beplan en konstrueer 'n argument gebaseer op bewyse deur die gebruik van analitiese en interpretatiewe vaardighede - V1 – LU1 (AS 3 en 4); LU2 (AS1, 2 en 3); LU3 (AS1, 2, 3 en 4)]*

SINOPSIS
Kandidate moet die redes vir die ontplooiing van missiele in Kuba bespreek en toon hoe dit bygedra het tot spanning tussen die VSA en die USSR.

HOOFASPEKTE

Kandidate kan die volgende aspekte in hulle antwoorde insluit:

- Inleiding: Kandidate moet toon hoe die Kubaanse Missielkrisis spanning tussen die USSR en die VSA verhoog het.

UITBREIDING
- Agtergrond oor die inval van die 'Bay of Pigs'
- Gevolge van die inval van die 'Bay of Pigs'
- Die Amerikaanse reaksie (blokkade, uitroepe na verwydering, dreigemente van 'n inval in Kuba)
- Die Sowjet antwoord (gaan die blokkade verontagsaam, hulle het nie erken dat daar missielbasisse in Kuba is nie)
- Sowjetunie stem saam dat daar missiele is, maar maak daarop aanspraak dat dit slegs vir verdedigingsdoeleindes is (Sowjetunie sal slegs missiele verwyder indien Amerika nie Kuba inval nie)
- Die Sowjetunie vra vir die verwydering van missiele van Turkye, Amerika is teësinnig om in te stem
- Spanning verhoog toe 'n Amerikaanse spioenasievliegtuig afgeskiet is oor Kuba
- Amerika aanvaar die Sowjetunie en Khrushchev se voorwaardes
- Die missiele is verwyder en basisse is afgebreek onder die toesig van die Verenigde Nasies
- 'n Blitslyn is opgestel tussen die Wit Huis en die Kremlin en 'n Kerntoets Verbanningsverdrag is gesluit
- 'n 'Warm Oorlog' is deur onderhandelings afgeweer
- Enige ander relevante antwoord

- Slot: Kandidate moet hulle bespreking saamvat met 'n relevante slot.

(30)

Gebruik die matriks op bladsy 6 van hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer.

Kopiereg voorbehou

1.7.2 *[Sintetiseer inligting om 'n oorspronklike argument te konstrueer deur gebruik te maak van inligting uit die bronne en jou eie kennis om jou argument te ondersteun - V2 – LU1 (AS 3 en 4); LU2 (AS1, 2 en 3); LU3 (AS1, 2, 3 en 4)]*

SINOPSIS

Om hierdie vraag te beantwoord, moet kandidate 'n standpunt inneem. Kandidate kan of saamstem of nie saamstem met die stelling nie. Indien kandidate nie saamstem nie, mag hulle besluit dat dit Kennedy se diplomasie was wat oorlog verhinder het of dat dit altwee leiers se gewilligheid was om konsessies toe te staan wat die uitbreek van 'n kernoorlog verhinder het.

HOOFASPEKTE

- Inleiding: Kandidate moet die geldigheid van die stelling krities bespreek en aandui hoe hulle beoog om die vraag te beantwoord.

UITBREIDING

Om hierdie stelling te evalueer moet kandidate aandui of hulle saamstem of nie saamstem nie. Die volgende aspekte kan gebruik word om jou standpunt te ondersteun.

- Redes vir die opbou van missiele in Kuba
- Kennedy vra vir die verwydering van missiele, het 'n blokkade ontplooi in plaas van 'n aanval om te wys dat hy gesoek het vir 'n vreedsame oplossing
- Khrushchev toon dat hy gewillig was om vrede 'n kans te gee deur Amerika te vra om nie Kuba in te val nie en om die blokkade te lig
- Khrushchev het deure oopgelaat vir samesprekings oor die vernietiging en verwydering van missiele
- Khrushchev het ook vir Amerika gevra om Turkse en Italiaanse missiele te verwyder
- Kennedy het nie openlik ingestem tot hierdie versoek nie, hy het vertroulik die versekering gegee dat dit verwyder sal word
- Kennedy het hom in bedwang gehou toe 'n Amerikaanse spioenasievliegtuig oor die Kubaanse lugruim afgeskiet is
- Kennedy versoek die verwydering van missiele of Amerika word gedwing om aan te val
- Khrushchev gee finaal in
- Beide leiers het as oorwinnaars uit die krisis getree
- Enige ander relevante antwoord

- Slot: Kandidate moet hulle argument saamvat. (30)

[75]

Gebruik die matriks op bladsy 7 van hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer

VRAAG 2: HOE HET JULIUS NYERERE SE BELEID VAN UJAMAA TANZANIË GEDURENDE DIE 1960s EN 1970s IN 'N SOSIALISTIESE STAAT VERANDER?

2.1

2.1.1 *[Verduideliking van 'n konsep uit Bron 2A – V1 – LU2 (AS1)]*

(a)

- Politieke en ekonomiese sisteem waar die gemeenskap grond besit
- Saamwerk en produksie en die verspreiding daarvan beheer
- Gemeenskaplike kollektiewe plase
- Selfonderhoudende klaslose gemeenskap
- Die opbou van 'n Afrika gemeenskap wat deel en omgee vir mekaar
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

(b)

- Algehele staatsbeheer
- Produksiemiddele is beheer deur die staat
- Private handel is verban
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

2.1.2 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 2A – V1 – LU1 (AS3); LU2 (AS2)]*

- Voorspoed
- Selfversorging
- Klaslose gemeenskap
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 1) (1)

2.1.3 *[Interpretasie en evaluering van Bron 2A – V2 – LU1 (AS3)]*

- Politieke leiers in Afrika het hulself verryk
- Wou 'n skoon staatsdiens hê
- Het geweet van die misbruike soos die WaBenzi fenomeen
- Wou oorskotte verhoed en die misbruik van bronne
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

2.1.4 *[Interpretasie en evaluering van Bron 2A – V2 – LU1 (AS3)]*

- Beter paaie / plattelandse markte
- Landbouadvies vir gemeenskaplike boere
- Verbeterde tegnologie
- Beter voorsiening van dienste (water / gesondheid /onderwys)
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

2.2

2.2.1 *[Analiseer Bron 2B – V2 – LU1 (AS4); LU2 (AS2)]*

- Mense is op diktatoriale wyse verskuif
- Mense is na woestynagtige grond verskuif
- Die weermag het mense met geweld verskuif
- Die verskuiwing van mense het sosio-ekonomiese uitdagings tot gevolg gehad
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

Kopiereg voorbehou

2.2.2 *[Analiseer bewyse uit Bron* 2B – *V2 – LU1 (AS3); LU2 (AS2)]*
- Kwaad/teleurstelling/weerstand van die mense
- Nie meer gemotiveerd nie en ongelukkig
- Bekommerd oor die regering se bedoeling
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

2.2.3 *[Onttrekking van informasie uit Bron 2B – V1 – LU1 (AS3 en 4)]*
- Voedselproduksie val
- Lewensomstandighede versleg
- Toenemende vlakke van armoede
- Tanzanië voer voedsel in
- Tanzanië moes deur toelaes en buitelandse lenings gered word
- Tanzanië moes bygestaan word deur die IMF/ Wêreld Bank
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 1) (2)

2.2.4 *[Evalueer die regverdiging van Bron 2B – V3 – LU1 (AS4)]*
Kandidate kan of geldig of nie geldig kies en hulle antwoord met relevante bewyse ondersteun.

GELDIG
- Regering ontvang toelaes en lenings
- Wêreld Bank het met lenings gehelp
- Voedsel is ingevoer
- Enige ander relevante antwoord

NIE GELDIG
- Kan eensydig wees
- Was 'n Westerse/Europese siening
- Stel onafhanklike Tanzanië in 'n slegte lig
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

2.2.5 *[Evalueer die tekortkominge van Bron 2B – V3 – LU1 (AS3)]*
- Bevooroordeelde siening van Europese skrywers
- Nyerere / Tanzanië se siening ontbreek
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

2.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 2C – V2 –LU2 (AS3)]*
- Dra 'n positiewe siening van ujamaa oor
- Ondersteun Nyerere se beleid van ujamaa
- Plakkaat kan gebruik word as propaganda vir ujamaa
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

2.4 *[Vergelyking van Bronne 2A en 2C om die bruikbaarheid daarvan te verduidelik V3 – LU1 (AS4)]*

Kandidate moet Bronne 2A en 2C gebruik en hul bruikbaarheid verduidelik.

- Albei Bronne verduidelik die konsep ujamaa
- Albei Bronne fokus op hoe ujamaa geïmplementeer is
- Albei Bronne fokus op hoe en waarom ujamaa goed was vir Tanzanië
- Albei Bronne verbreed die kennis van 'n geskiedkundige oor ujamaa
- Enige ander relevante antwoord (enige 3 x 2) (6)

Kopiereg voorbehou

2.5 *[Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit alle Bronne – V3 – LU1 (AS 3 en 4), LU2 (AS1, 2 en 3) LU3 (AS 1, 2, 3 en 4)]*

Kandidate kan op beide die positiewe en negatiewe aspekte van ujamaa fokus:

- Werkloosheid
- Armoede
- Ongelyke gemeenskappe
- Ontberings
- Hongersnood
- Gebrek aan behuising
- Siektes
- Gaping tussen ryk en arm is verminder
- Hoë geletterdheid
- Verbeterde gesondheid
- Toegang tot skoon water en sanitasie
- Lewensverwagting het toegeneem
- Enige ander relevante antwoord

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK 1	• Gebruik bewyse op elementêre wyse, d.w.s. **toon min of geen begrip van die effek van ujamaa op Tanzaniërs** • Gebruik bewyse gedeeltelik om 'n paragraaf te skryf of kan nie 'n paragraaf skryf nie.	**Punte: 0 – 2**
VLAK 2	• Bewyse is meestal relevant en hou in 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. **toon begrip van die effek van ujamaa op Tanzaniërs** • Gebruik bewyse op 'n baie eenvoudige manier om 'n paragraaf te skryf	**Punte: 3 – 5**
VLAK 3	• Gebruik relevante bewyse bv. **demonstreer 'n deeglike begrip van die effek van ujamaa op Tanzaniërs** • Bewyse hou goed verband met die onderwerp • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf en toon begrip van die onderwerp.	**Punte: 6 – 8**

(8)

2.6 UITGEBREIDE SKRYFSTUK

2.6.1 *[Beplan en konstrueer 'n argument gebaseer op bewyse deur die gebruik van analitiese en interpretatiewe vaardighede - V1 – LU1 (AS3 and 4); LU2 (AS1, 2 and 3); LU3 (AS1, 2, 3 and 4)]*

SINOPSIS

Kandidate moet bespreek hoe Julius Nyerere se beleid van ujamaa Tanzanië in 'n sosialistiese staat verander het. Kandidate moet hulle antwoorde met geldige voorbeelde ondersteun.

HOOFASPEKTE
Kandidate kan die volgende aspekte in hulle antwoorde insluit:

- Inleiding: Kandidate moet aandui hoe Nyerere se beleid van ujamaa Tanzanië verander het.

UITBREIDING
- Nyerere se siening was in die Arusha verklaring uiteengesit
- Nyerere wou sy beleid van ujamaa implementeer
- Nyerere wou Tanzaniërs selfonderhoudend maak / plattelandse gebiede is ontwikkel
- Nyerere het gehoop om landbouproduksie te verbeter
- Tanzaniërs moet eerder staatmaak op hul eie bronne as op buitelandse hulp
- Nyerere het sy program van hervestiging van mense na nuwe dorpe geïmplementeer/ gemeenskappe moet saamwerk
- 'n Leierskapkode is ingestel wat politici verbied het om korrup te raak
- Politici is verbied om aandele in maatskappye te besit
- Nyerere het Swahili as die nasionale taal van Tanzanië ingestel
- Nyerere stel goeie onderwys voor – geletterdheid het verbeter en baie mense kon lees en skryf
- Nyerere het goeie gesondheidsdienste voorgestel – mense het toegang tot skoon water gehad
- Nyerere wou 'n sosialistiese land skep sodat die gaping tussen ryk en arm kon verklein
- Enige ander relevante antwoord

- Slot: Kandidate moet hulle argument in 'n relevante slot saamvat.

(30)

Gebruik die matriks op bladsy 6 van hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer

Kopiereg voorbehou

2.6.2 *[Sintetiseer inligting om 'n oorspronklike argument te konstrueer deur gebruik te maak van inligting uit die bronne en jou eie kennis om jou argument te ondersteun - V2 – LU1 (AS3 and 4); LU2 (AS1, 2 and 3); LU3 (AS1, 2, 3 and 4)]*

SINOPSIS

Kandidate evalueer hoe Nyerere Tanzanië ontwikkel het nadat onafhanklikheid verkry is.

HOOFASPEKTE

Kandidate behoort die volgende aspekte in hulle antwoorde in te sluit.

- Inleiding: Kandidate moet die stelling evalueer en aandui of Nyerere 'n sosialistiese gemeenskap in Tanzanië geskep het.

UITBREIDING

- Nyerere se siening van 'n sosialistiese Tanzanië is in die Arusha Verklaring uiteengesit
- Nyerere se beleid van Ujamaa is verduidelik
- Tanzanië moes selfonderhoudend word
- Plattelandse ontwikkeling was belangrik – dit is hervestiging van mense na nuwe dorpe genoem
- Klasse onderskeid moes verwyder word
- Sleutelmaatskappye is genasionaliseer
- Nyerere stel 'n Leierskapskode op wat politici verbied om korrup te raak
- 'n Een party staat is in Tanzanië geskep (TANU)
- Suksesse van Ujamaa sluit in [Die gaping tussen ryk en arm is verminder; Meer skole en gratis primêre onderrig het tot 'n hoër peil van geletterdheid gelei; Beter gesondheidsorg was beskikbaar; Meer mense verkry toegang tot skoon water; Lewenspeil verhoog]
- Mislukkings van Ujamaa sluit in [Baie Tanzaniërs weerstaan hervestiging van mense na nuwe dorpe; Tanzaniërs verkies om in hul tradisionele gemeenskappe te woon; Tanzanië het groot buitelandse skuld; Tanzanië skuld groot bedrae aan die Wêreld Bank; Tanzanië moes so veel as moontlik invoer om in die behoeftes van sy mense te voorsien; Daar was min Vryheid van spraak in Tanzanië]
- Enige ander relevante antwoord

- Slot: Kandidate moet hulle argument in 'n relevante slot saamvat.

(30)
[75]

Gebruik die matriks op bladsy 7 van hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer

Kopiereg voorbehou

VRAAG 3: WATTER ROL HET DIE BURGERREGTE BEWEGING IN DIE 1960's GESPEEL IN DIE TOTSTANDBRINGING VAN VERANDERING IN DIE VERENIGDE STATE VAN AMERIKA (VSA)?

3.1.1 *[Definisie van 'n konsep – V1 – LU2 (AS1)]*

(a) Burgerregte

- Burgerregte verwys na die regte van individue soos deur die grondwet van die VSA uitgespel
- Burgerregte sluit die reg om te lewe, vry te wees en vryheid van spraak in, ens.
- Enige ander relevante antwoord (1 x 2) (2)

(b) Segregasie

- Skeiding op die basis van ras, kleur, godsdiens, ens.
- Swart Amerikaners was slagoffers van segregasie op die gebied van onderwys, werke, ens.
- Enige ander relevante antwoord (1 x 2) (2)

3.1.2 *[Regverdiging van bewyse uit Bron 3A – V3 – LU1 (AS3 en 4); LU2 (AS2); LU3 (AS2 en 3)]*

Kandidate kan of geregverdig of nie geregverdig aandui en hulle antwoord met relevante bewyse ondersteun.

GEREGVERDIG omdat:

- Vryheid en gelykheid is opgeneem in die grondwet as 'n basiese reg
- Fundamentele respek vir die demokrasie
- Enige ander relevante antwoord.

NIE GEREGVERDIG

- Wit Amerikaners van die Suide kon sê dat swart Amerikaners nie vryheid, gelykheid en demokrasie verdien nie
- Ekonomiese toestand het nie aan hulle die reg gegee om vir vryheid en gelykheid te veg nie
- Enige ander relevante antwoord (2 x 2) (4)

3.1.3 *[Interpretasie en evaluering van informasie uit Bron 3A – V2– LU1 (AS3 en 4); LU2 (AS2 en 3)]*

(a)

- Swart Amerikaners was gelukkig/bly dat hul voorstel aanvaar is
- Voorstel was 'n stap in die regte rigting
- 'n Gevoel van samehorigheid
- Het 'n gevoel van identiteit/doel gehad
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

(b)

- Meerderheid wit Amerikaners van die Suide sou die voorstel verwerp
- Meerderheid wit Amerikaners van die Suide het negatief gereageer/woede
- Reageer deur die gebruik van geweld bv. Moord op Evers
- Verloor mag/ beheer/ gevoel van oorheersing
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

Kopiereg voorbehou

3.1.4 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3A – V2 – LU1 (AS3 en 4), LU3 (AS2)]*

- Geskok dat sekere Amerikaners nog nie gereed was om die gees van broederskap te aanvaar nie / Vryheid en gelykheid
- Bekommerd / kwaad omdat die VSA 'n verdeelde land was/ Amerika was nog steeds nie vrygemaak nie
- Sommige Amerikaners was nog steeds rassiste en wou nie verander nie / demokrasie
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

3.2

3.2.1 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3B – V2 – LU1 (AS3); LU3 (AS2)]*

- Die Suide beoefen steeds rasse diskriminasie
- Meerderheid wittes het gevoel dat hulle meerderwaardig is
- Was nie gereed om gelyk behandel te word met swart Amerikaners van die Suide nie
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

3.2.2 *[Vergelyking van bewyse uit Bron 3B – V3 (AS3 en 4); LU2 (AS3)]*

Kandidate kan of saamstem(Ja) of nie saamstem(Nee) nie en hulle antwoorde met relevante bewyse ondersteun.

STEM SAAM (JA)

- Protesoptogte het gelei tot die beëindiging van segregasie en 'n gees van eenheid en gemeenskaplike verstandhouding teen diskriminasie
- Protesoptogte – grootste byeenkoms van 'n veelrassige skare / vieringe – Gees van eenheid en oorwinning (musiek en toesprake)
- Enige ander relevante antwoord

STEM NIE SAAM NIE (NEE)

- Was beplan om 'n protesaksie te wees en 'n viering nie maar dit het wêreldwye aandag getrek
- Daar is nog steeds gediskrimineer teen swart Amerikaners – ten spyte van die optog
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

3.2.3 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3B – V2 – LU1 (AS3); LU3 (AS2)]*

- 250 000 mense woon die optog by
- King lewer die 'I have a dream' ("Ek het 'n droom") toespraak
- Die bymekaarkom van swartes en wittes het die einde van segregasie aangedui
- Het verskillende rasse in 'n gees van eenheid bymekaargebring
- Dit was 'n optog vir Vryheid en het eenheid getoon
- Verwag geweld / polisie was teenwoordig
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

3.3 *[Identifikasie van informasie uit Bron 3C – V1 – LU1 (AS3)]*

- Segregasie in publieke skole
- Dring aan op stemreg
- Dring aan op geïntegreerde skole
- Werk vir die werkloses
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 1) (2)

Kopiereg voorbehou

3.4 *[Seleksie van bewyse uit Bronne 3B en 3C – V3 – LU1 (AS4); LU2 (AS3); LU3 (AS2 en 3)]*
Kandidate kan of Bron 3B of Bron 3C kies en aandui waarom dit bruikbaar is.

BRON 3B is bruikbaar weens die volgende:
- Verskaf insig in die redes vir die optog
- Skrywer verskaf informasie in die bron oor wat werklik gedurende die optog gebeur het / het op die optog gefokus
- Bron verskaf algemene relevante informasie oor die optog
- Enige ander relevante antwoord

BRON 3C is bruikbaar weens die volgende:
- Gee 'n visuele perspektief van die optog na Washington
- Dit toon die griewe van die mense
- Toon die aantal mense wat die optog bygewoon het
- Dit toon dat die protesteerders verenig was / veelrassig
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

3.5.1 *[Interpretasie van bewyse uit Bron 3D – V2 – LU1 (AS3), LU2 (AS2)]*
- Die VS regering het nie hulle woorde met hul dade laat ooreenstem nie
- Swart Amerikaners is nie gelyk behandel nie
- Rassisme is steeds beoefen en deur swart Amerikaners ondervind
- Diskriminasie is steeds beoefen
- Het nie hard genoeg geveg vir swart regte en vryheid nie
- Het nie sover gegaan om die regte van swart Amerikaners te verskans nie
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 3) (3)

3.5.2 *[Verskille van bewyse uit Bron 3D – V3 – LU1 (AS3); LU3 (AS3); LU3 (AS2)]*
- Martin Luther King Jr. was die leier van die Burgerregtebeweging wat nie geweld bevorder het nie
- Martin Luther King Jr. wou 'n verenigde VSA hê wat bestaan uit swart en wit Amerikaners
- Martin Luther King Jr. het passiewe weerstand gebruik en wou vreedsame veranderings hê
- Malcolm X was die leier van die meer militante Swartmagbeweging
- Malcolm X het slegs gefokus op sake wat swart Amerikaners geraak het
- Malcolm X was radikaal en was 'n voorstander van swart nasionalistiese politiek
- Enige ander relevante antwoord (2 x 2) (4)

Kopiereg voorbehou

3.6 *[Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit alle Bronne - V3- LU1 (AS3 en 4), LU2 (AS1, 2 en 3) LU3 (AS 1, 2, 3 en 4)]*

Kandidate kan op die volgende aspekte fokus:

- Martin Luther King Jr. was in staat om vryheidsliewende Amerikaners te verenig
- Veelrassige optog
- Verskeie sprekers het toesprake gelewer
- King het sy beroemde 'I have a dream' ("Ek het 'n droom") toespraak gelewer
- Toesprake het 'n groot invloed op miljoene Amerikaners gehad
- Het die VS regering gedwing om veranderings aan te bring
- Dit lei tot die uitvaardiging van die Wet op Burgerregte van 1964 wat die oorwinning van die Burgerregte Beweging beklink het
- Verenigde swart en wit Amerikaners
- Dit het geleidelik gelei tot die desegregasie van fasiliteite vir swart Amerikaners
- Enige ander relevante antwoord

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK 1	• Gebruik bewyse op elementêre wyse, d.w.s. **toon min of geen begrip van die betekenis van die optog na die Lincoln Gedenkteken** • Gebruik bewyse gedeeltelik om 'n paragraaf te skryf of kan nie 'n paragraaf skryf nie.	**Punte: 0 – 2**
VLAK 2	• Bewyse is meestal relevant en hou in 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. **toon begrip van die betekenis van die optog na die Lincoln Gedenkteken** • Gebruik bewyse op 'n baie eenvoudige manier om 'n paragraaf te skryf	**Punte: 3 – 5**
VLAK 3	• Gebruik relevante bewyse bv. **demonstreer 'n deeglike begrip van die betekenis van die optog na die Lincoln Gedenkteken** • Bewyse hou goed verband met die onderwerp • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf en toon begrip van die onderwerp.	**Punte: 6 – 8**

(8)

Kopiereg voorbehou

3.7 UITGEBREIDE SKRYFSTUK

3.7.1 *[Beplan en konstrueer 'n argument gebaseer op bewyse deur die gebruik van analitiese en interpretatiewe vaardighede - V1 – LU1 (AS3 en 4); LU2 (AS1, 2 en 3);LU3 (AS1, 2, 3 en 4)]*

SINOPSIS

Kandidate moet die rol en impak bespreek wat die Burgerregte Beweging gespeel het in die verandering van die VSA gedurende die 1960s. Relevante voorbeelde moet gegee word.

HOOFASPEKTE

Kandidate kan die volgende aspekte in hulle antwoorde insluit:

- Inleiding: Kandidate moet die redes vir die stigting van die Burgerregte Beweging of enige ander relevante inleiding, aandui.

UITBREIDING
ROL
- Kort agtergrond van Martin Luther King Jr. en die redes vir die Burgerregte Beweging (diskriminasie / segregasie)
- Dring aan op die afskaffing van rasse diskriminasie (bv. Greensboro sitstaking in 1960)
- Ander proteste het die Birmingham en Alabama proteste ens. ingesluit
- Impak van die Vryheidsritte op die VSA
- Segregasie in publieke skole bv. (Georgia)
- Selma, Montgomery optogte bv. rol van Bull Connor
- Ondersteuning word ook verkry van wit Amerikaners gedurende die optog

IMPAK
- Die optog na die Lincoln gedenkteken en Martin Luther King Jr. se 'I have a dream' ("Ek het 'n droom") toespraak
- Dit lei tot 'n belangrike verandering in VS beleide
- Dit het veranderings soos die Wet op Burgerregte, Wet op Stemreg, Wet op Regverdige Behuising ens. Ingesluit
- Diskriminasie in werksomstandighede en publieke akkommodasie is verbied
- Waardigheid en respek is herwin veral deur swart Amerikaners
- Enige ander relevante antwoord

- Slot: Kandidate moet hulle argument saamvat deur te verwys na belangrike veranderings waarvoor die Burgerregte Beweging verantwoordelik was.

(30)

Gebruik die matriks op bladsy 6 van hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer

Kopiereg voorbehou

3.7.2 *[Sintetiseer inligting om 'n oorspronklike argument te konstrueer deur gebruik te maak van inligting uit die Bronne en jou eie kennis om jou argument te ondersteun - V2 – LU1(AS3 en 4); LU2 (AS1, 2 en 3); LU3 (AS1, 2, 3 en 4)]*

SINOPSIS

Kandidate kan of saamstem of nie saamstem met die stelling nie. Indien hulle saamstem met die stelling behoort hulle die rol wat Martin Luther King Jr. Gespeel het om 'n gelyke gemeenskap tot stand te bring vir alle Amerikaners, te bespreek. Indien hulle nie saamstem met die stelling nie moet hulle hul antwoord met relevante bewyse ondersteun.

HOOFASPEKTE

Kandidate kan die volgende aspekte in hulle antwoord insluit:

- Inleiding: Kandidate moet aandui of hulle saamstem of nie saamstem met die stelling en dan hulle standpunt ondersteun met 'n argument.

UITBREIDING
Indien kandidate saamstem met die stelling moet hulle die volgende bespreek:
- Verbondenheid om segregasie en rasse diskriminasie te beëindig
- Rol wat deur Martin Luther King Jr. gespeel is met betrekking tot beter onderwys; beter behuising en die veg vir gelyke regte
- Die optog na die Lincoln gedenkteken
- Ontvang ondersteuning van wit Amerikaners gedurende die optog
- Eenheid onder swart en wit Amerikaners gedurende die optog
- Betekenisvolheid van die optog - 'I have a dream' ("Ek het 'n droom") toespraak
- Burgeregte Beweging verkry vertroue
- Veranderings in die VSA wetgewing bv. Wet op Burgerregte van 1964
- Segregasiewette is geleidelik herroep
- Swart Amerikaners het nou die vrugte gepluk van King se betekenisvolle rol
- Enige ander relevante antwoord

- Slot: Kandidate moet hulle argument in 'n relevante slot saamvat.

Indien kandidate nie saamstem met die stelling nie, moet hulle hul argument met relevante bewyse ondersteun

(30)
[75]

Gebruik die matriks op bladsy 7 van hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer.

Kopiereg voorbehou

VRAAG 4: WATTER IMPAK HET DIE FILOSOFIE VAN SWART BEWUSSYN OP SUID-AFRIKA IN DIE 1970s GEHAD?

4.1

4.1.1 *[Onttrekking van bewyse uit Bron 4A – V1 – LU1 (AS3)]*

- Op swart Suid-Afrikaners (1 x 1) (1)

4.1.2 *[Interpretasie en evaluering van informasie en data uit Bron 4A – V2 – LU1 (AS3); LU3 (AS2)]*

Kandidate kan of die eksterne of die interne kragte kies.

Eksterne magte (van die wette van die land):
- Swart Suid-Afrikaners is deur wette regeer
- Hierdie segregasie wette het swart Suid-Afrikaners beperk
- Hierdie wette het moeilike omstandighede veroorsaak bv. Swak lewens- en werksomstandighede, swak salarisse, swak onderwys ens.
- Dit was baie moeilik om teen 'n onderdrukkende sisteem te veg
- Enige ander relevante antwoord

Interne magte (vanuit 'n mens self):
- Psigologies minderwaardige kompleks as gevolg van apartheid en indoktrinasie
- Dit is deel van die ontwikkeling van swart Suid-Afrikaners vanaf kindsbeen en is baie moeilik om te oorkom
- Swart Suid-Afrikaners het gewoond geraak daaraan om nie geassosieer of vergelyk te word met enige iets wat goed is nie
- Dit is baie moeilik om 'n mens se gedagterigting te verander as gevolg van die verskansing van die beleid van apartheid.
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

4.1.3 *[Interpretasie en evaluering van bewyse uit perspektief 2 (Bron 4A) – V3 – LU 1 (AS 3); LU3 (AS3 en 4)]*

Kandidate kan of SAAMSTEM (Ja) of NIE SAAMSTEM (Nee) nie en hul antwoord met relevante bewyse ondersteun.

STEM SAAM (Ja)

- Swart Suid-Afrikaners moet op hulle eie bene kan staan
- Swart Suid-Afrikaners moet 'n positiewe gedagterigting en uitkyk op die lewe kweek
- Dit gee hoop en vertroue aan swart Suid-Afrikaners
- Dit het 'n sin van eiewaarde en 'n gees vir die gemeenskap ingeboesem
- Enige ander relevante antwoord

STEM NIE SAAM NIE (Nee)
- Nie moontlik binne in die konteks van apartheid in Suid-Afrika
- Nie alle rasse is ingesluit nie
- Apartheidsregering het nie toegelaat dat Biko se filosofie ontwikkel nie
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

Kopiereg voorbehou

4.1.4 *[Interpretasie van informasie uit Bron 4A – V3 – LU1 (AS3); LU3 (AS2)]*
- Bekommerd
- Kwaad
- Ontevrede
- Oorspronklik het hulle dit verwelkom omdat dit afsonderlike ontwikkeling aangemoedig het
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

4.2
4.2.1 *[Onttrekking en interpretasie van bewyse uit Bron 4B – V1 – LU1 (AS3)]*
- Om uit Suid-Afrika te wees en te meng met verskillende mense in 'n ander land
- Om deel te neem aan aktiwiteite van die Swartbewussynsbeweging

(2 x 1) (2)

4.2.2 *[Verduideliking van historiese terme uit Bron 4B – V1 – LU2(AS1)]*
Kandidate moet die volgende aspekte in hulle antwoorde insluit:

- Om jouself te aanvaar as swart / eiewaarde / selfagting / selfwerksaamheid
- Om trots te wees op wie jy is / swart trots
- Dit is nie oor die swart kleur nie, maar oor geestelike emansipasie
- Swart Suid-Afrikaners moet trots wees op hulself en na selfvertroue streef
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

4.2.3 *[Analiseer die informasie verkry uit Bron 4B – V2 – LU1 (AS3); LU3 (AS2 en 3)]*
- Het haar gehelp om gevoel van minderwaardigheid te oorkom
- Het gehelp om haarself na waarde te skat
- Het haar laat verstaan dat daar niks verkeerd is met haar nie
- Boesem 'n gevoel van eiewaarde in
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

4.2.4 *[Interpretasie van informasie uit Bron 4B – V2 – LU1 (AS3); LU3 (AS2)]*
- Fester het gevoel dat die filosofie van Swartbewussyn voorsiening maak vir alle swart Suid-Afrikaners
- Fester dui aan dat Swartbewussyn nie oor kleur gaan nie, maar bewussyn/dit is 'n lewenswyse
- Dit het swart Suid Afrikaners bevry van 'n minderwaardigheidsgevoel
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

4.3
4.3.1 *[Analise van informasie uit Bron 4C – V2 – LU1 (AS3 en 4); LU3 (AS2)]*
- Dit het die gesondheid van die gemeenskap verbeter
- Die gemeenskap was aktief betrokke by die Gesondheidsentrum
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

4.3.2 *[Analiseer informasie uit Bron 4C – V2 – LU1 (AS3 en 4); LU2 (AS2 en 3); LU3 (AS2)]*
- Biko was 'n gemeenskapsaktivis
- Biko was in staat om veranderings teweeg te bring
- Beoefen die filosofie van Swart Bewussyn
- Biko het leiding gegee met 'n goeie voorbeeld
- Enige ander relevante antwoord (enige 1 x 2) (2)

Kopiereg voorbehou

4.3.3 *[Analise van informasie uit Bron 4C – V2 – LU1 (AS3 en 4); LU3 (AS2)]*
- Dit dui op selfonderhoud
- Om onafhanklik te wees van buite of regeringshulp
- Dit dui daarop dat die idée van Swartbewussyn bereikbaar was
- Dit dien as 'n praktiese voorbeeld van die filosofie van Swartbewussyn
- Swartbewussyn het 'n werklikheid geword in die Zanempilo Gemeenskapkliniek
- Dit komplementeer die teorie van Swartbewussyn met die gebruike van die Zanempilo Gemeenskapkliniek
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

4.3.4 *[Bepaal die bruikbaarheid van Bron 4C – V3 – LU1 (AS3 en 4); LU3 (AS2)]*
Kandidate kan of bruikbaar of nie bruikbaar kies en hulle antwoord met relevante bewyse ondersteun.

BRUIKBAAR
- Die plakkaat beaam die teorie van Swartbewussyn
- Dit gee 'n praktiese voorbeeld van die bewuswording van die leringe van Swartbewussyn
- Dit was 'n projek wat deur Biko gestig is
- Die plakkaat dui die sukses van die filosofie van Swartbewussyn aan soos gereflekteer in die Zanempilo Gemeenskapsentrum
- Enige ander relevante antwoord

NIE BRUIKBAAR
- Dit kan propaganda wees vir Swartbewussyn
- Die Bron maak nie voorsiening vir 'n alternatiewe siening nie
- Dit is 'n foto van slegs een suksesvolle projek
- Enige ander relevante antwoord (enige 2 x 2) (4)

4.4 *[Vergelyk bewyse uit Bronne 4A en 4C – V3 – LU1 (AS3); LU2 (AS3); LU3 (AS2)]*
Hierdie bronne ondersteun mekaar op die volgende maniere:

- Bron 4A dui daarop dat swart Suid-Afrikaners eksterne faktore, interne faktore, om te kla en slagoffer mentaliteit moet oorkom
  Bron 4C gee 'n voorbeeld van 'n projek bv. Zanempilo Gemeenskapsentrum

OF

- Bron 4A dui daarop dat swart Suid-Afrikaners die filosofie van Swart Bewussyn hul eie moet maak en positief moet wees sodat hulle 'n gevoel van eiewaarde, swart trots en selfvertroue kan verkry
  Bron 4C dui daarop dat die Zanempilo Gemeenskapkliniek 'n voorbeeld is van die realisering van selfvertroue
- Enige ander relevante antwoord (2 x 2) (4)

Kopiereg voorbehou

4.5 *[Interpretasie, analise en sintese van bewyse uit alle Bronne - V3- LU1 (AS3 en 4), LU2 (AS1, 2 en 3) LU3 (AS 1, 2, 3 en 4)]*

Kandidate kan op die volgende aspekte fokus:

- Boesem die gevoel van selfvertroue, eiewaarde en om vir jou regte te veg, ens.
- Bevorder trots, swart identiteit, kultuur en geskiedenis
- Boesem 'n gevoel van trots onder swart Suid-Afrikaners in
- Moedig swart Suid-Afrikaners aan om die krag van bewussyn vrywording te verstaan
- Moedig swart Suid-Afrikaners aan om die gevoel van self bejammering, self vervreemding en eksterne magte te oorkom
- Om emosionele vryheid en bevryding te behaal
- Om self projekte te onderneem bv. die Zanempilo Gemeenskapsentrum
- Enige ander relevante antwoord

Gebruik die volgende rubriek om 'n punt toe te ken:

VLAK 1	• Gebruik bewyse op elementêre wyse, d.w.s. **toon min of geen begrip van hoe die filosofie van Swart Bewussyn die lewens van swart mense beïnvloed het** • Gebruik bewyse gedeeltelik om 'n paragraaf te skryf of kan nie 'n paragraaf skryf nie.	**Punte: 0 – 2**
VLAK 2	• Bewyse is meestal relevant en hou in 'n groot mate verband met die onderwerp, bv. **toon begrip van hoe die filosofie van Swart Bewussyn die lewens van swart mense beïnvloed het** • Gebruik bewyse op 'n baie eenvoudige manier om 'n paragraaf te skryf	**Punte: 3 – 5**
VLAK 3	• Gebruik relevante bewyse bv. **demonstreer 'n deeglike begrip van hoe die filosofie van Swart Bewussyn die lewens van swart mense beïnvloed het** • Bewyse hou goed verband met die onderwerp • Gebruik bewyse baie effektief in 'n georganiseerde paragraaf en toon begrip van die onderwerp.	**Punte: 6 – 8**

(8)

Kopiereg voorbehou

4.6 UITGEBREIDE SKRYFSTUK

4.6.1 [Beplan en konstrueer 'n opstel volgens 'n gegewe gedagtegang - V1 – V3 – LU1 (AS3 en 4); LU2 (AS1, 2 en 3); LU3 (AS1, 2, 3 en 4)]

SINOPSIS

Kandidate moet die rol en impak van die Swartbewussynsbeweging in Suid-Afrika gedurende die 1970's bespreek

HOOFASPEKTE

Kandidate kan die volgende in hul antwoord in sluit.

- Inleiding: Kandidate moet hul standpunt rakende die rol en impak van die Swartbewussynsbeweging bespreek.

UITBREIDING

- Swartbewussynsbeweging – redes vir die stigting
- Die rol en invloed van Biko se filosofie, SBB en die rol van die SASB op die jeug Van Suid-Afrika
- Op studente (Biko breek weg van NUSAS -1968 en die stigting van SASO-1969; Biko stig en beïnvloed SASB in die 1976 opstande)
- Skets die verskillende faktore wat die politieke denke van die jeug verander het gedurende die 1970's bv. bewusmaking van die jeug oor die volgende: (Swart waardigheid en selfagting/arm lewensomstandighede en toenemende werkloosheid)
- Op werkers (Biko beïnvloed die 1973 stakings hoofsaaklik in Durban en Oos Rand as gevolg van die onsekerheid gespek deur die wêreld olie krisis)
- Op die gemeenskappe (Biko stig die Swart Gemeenskap Projekte om lewenstandaard van swartes te verbeter bv. Die Zanempilo Gesondheidsentrum en verskillende forums vir die waardering van Swart kulture)
- Inprenting van op hulself staatmaak en onafhanklik van die apartheid regime
- Afrikaans as medium van onderrig was verpligtend – wydverspreide teenkanting deur die jeug van Soweto
- Die rol en impak van die Soweto Studente Verteenwoordigende Raad rakend hul teenkanting teen die gebruik van Afrikaans
- Enige ander relevante antwoord

- Slot: Kandidate moet hul argument saamvat met 'n relevante slot.

(30)

Gebruik die matriks op bladsy 6 van hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer.

Kopiereg voorbehou

4.6.2 *[Sintese van informasie om 'n oorspronklike en onafhanklike argument te konstrueer deur gebruik te maak van bewyse uit die Bronne en eie kennis om die argument te staaf - V1-V3 – LU1 (AS3 en 4); LU2 (AS1, 2 en 3); LU3 (AS1, 2, 3 en 4)]*

SINOPSIS

Kandidate moet die geldigheid bepaal of Swart Bewussyn die gevoel van minderwaardigheid verwoes het en trots en selfvertroue ingeboesem het.

HOOFASPEKTE

Kandidate kan die volgende aspekte in hul antwoord in sluit.

- Inleiding: Kandidate moet die stelling ondersoek en aandui hoe hulle beoog om, hul argument te ondersteun.

UITBREIDING

- Kort agtergrond – redes vir Swartbewussyn
- Invloed van Swartbewussyn op werkers en studente
- Swart Suid-Afrikaners kan trots wees op hul erfenis
- Swart Suid-Afrikaners moet hulle self laat geld en dinge vir hulself doen
- Eliminasie van die minderwaardigheidskompleks onder swart Suid-Afrikaners
- Veg teen swak lewensomstandighede en stygende werkloosheid in swart woongebiede
- Stigting van Swart Gemeenskapsprojekte bv. Zanempilo Gemeenskap Gesondheidsentrum / Ithuseng Gemeenskap Gesondheidsentrum
- Die invloed en die impak van die Swartbewussynsbeweging op die 1976 Soweto opstand
- Enige ander relevante antwoord

- Slot: Kandidate moet hulle argument met 'n relevante slot saamvat.

(30)
[75]

Gebruik die matriks op bladsy 7 van hierdie dokument om hierdie uitgebreide skryfwerk te assesseer.

TOTAAL: 150